

فصل دوم^۱

اتاق بازی - وسایل و سرگرمی‌ها

رئوس مطالب:

- اتاق بازی درمانی
- انتخاب وسایل و سرگرمی‌های مناسب
- فصل دوم. اتاق بازی، وسایل و سرگرمی‌های مناسب
- تناسب وسایل و سرگرمی‌ها با گروه‌های مختلف سنی
- تناسب وسایل و سرگرمی‌ها با گروه‌های موقعیت‌های مختلف
- تناسب وسایل و سرگرمی‌ها با اهداف مختلف
- ویژگی‌های وسایل و سرگرمی‌ها
- رفتارهایی که از طریق وسایل و سرگرمی‌ها تشویق می‌شوند.
- استفاده از حیوانات کوچک
- الف. مواد لازم
- ب. اهداف کاربرد حیوانات کوچک
- ج. نحوه‌ی استفاده از حیوانات
- د. مهارت‌های مشاوره به هنگام استفاده از حیوانات کوچک
- ه. مناسب بودن وسایل
- کار با سینی شن
- الف. لوازم و مواد مورد نیاز

۱. ترجمه‌ای از فصل چهارم کتاب:

Geldard, Kathryn., Geldard, David. (1997). *Counselling Children: A Practical Introduction*. London: SAGE Publications

Maisner,
design in
America,

Miller, w

Topeka S

O'Conno

Patterson

Harper

Piaget, J

Roger, C

Rubin, K

Handbo

(pp. 693-

NewYork

ب. اهداف کار با سینی شن

ج. طرز استفاده از سینی شن

د. مهارت‌های مشاوره به هنگام کاربرد

سینی شن

ه. مناسب بودن کار با سینی شن

کتاب‌ها و قصه‌ها

الف. اهداف کاربرد کتاب‌ها و قصه‌ها

ب. کتاب‌ها و قصه‌های مورد نیاز

ج. نحوه‌ی کاربرد کتاب‌ها و قصه‌ها

د. متناسب بودن کتاب‌ها و قصه‌ها

کار با گل

الف. مواد لازم هنگام کار با گل

ب. اهداف کاربرد گل

ج. نحوه کار با گل

د. متناسب بودن وسایل

عروسک‌های خیمه‌شب‌بازی و

عروسک‌های پارچه‌ای

الف. اهداف کاربرد عروسک‌های ...

ب. وسایل لازم هنگام کاربرد

عروسک‌ها ...

ج. نحوه‌ی کاربرد عروسک‌های ...

د. مناسب بودن عروسک‌های ...

ترسیم نقاشی، رنگ کردن، کلاژ و

ساختمان‌سازی

الف. مواد لازم

ب. اهداف کاربرد نقاشی و رنگ کردن

ج. نحوه‌ی استفاده از نقاشی و رنگ

کردن

د. کلاژ

ه. ساختمان یا مجسمه

و. مناسب بودن ترسیم نقاشی، رنگ

کردن، کلاژ، ساختمان‌سازی

بازی خیالی

الف. اهداف بازی خیالی

ب. موارد تجهیزات لازم برای بازی

خیالی

ج. نحوه استفاده از بازی خیالی

د. نحوه‌ی استفاده از بازی خیالی در

رسیدن به اهداف معین

بازی‌ها

الف. وسایل لازم برای بازی‌ها

ب. اهداف کاربرد بازی‌ها

ج. نحوه‌ی استفاده از بازی‌ها

د. تناسب بازی‌ها

سفر خیالی

الف. اهداف مورد نظر سفر خیالی

ب. وسایل مورد نیاز برای سفر خیالی

ج. نحوه‌ی راهنمایی کودک در سفر

خیالی

د. مناسبیت سفر خیالی

اتاق بازی درمانی
البته بدیهی است
آماده شده، برای
با کودکان سروکار
امکانی همیشه فر
نیستند و تجهیزا
در مدارس، بیمار
که تسهیلات مع
به توضیح وس
است.
ایده‌آل آن اس
را پرت نکنند
نمی‌شنوند. هر
که حس می
اتاق باید
داشته و باید
داشته باشد

اتاق بازی - وسایل¹ و سرگرمی‌ها

اتاق بازی درمانی

البته بدیهی است کار کردن در اتاقی که به خصوص برای استفاده از وسایل و بازی درمانی آماده شده، برای مشاوره² کودکان آسان‌تر و مؤثرتر است. حتی الامکان مشاورانی که با کودکان سروکار دارند باید در اتاقی که به این منظور طراحی شده، کار کنند. چنین مکانی همیشه فراهم نیست و کار مفید درمانی می‌تواند در مکان‌هایی که چنین مناسب نیستند و تجهیزات کمتری دارند هم انجام می‌شود. برای مثال، مشاوره‌ی مؤثر و مفید در مدارس، بیمارستان‌ها، و اداره‌های دولتی هم انجام می‌شود؛ این‌ها جاهایی هستند که تسهیلات مخصوص مشاوره را در دسترس ندارند. با همه‌ی این‌ها، در این فصل به توضیح وسایلی می‌پردازیم که برای یک اتاق بازی درمانی خوب طراحی شده، نیاز است.

ایده‌آل آن است که اتاق بازی درمانی ضد صدا باشد تا صداهای بیرون حواس کودکان را پرت نکند. این به کودک کمک می‌کند تا باور کند که هر چه می‌گوید دیگران نمی‌شنوند. هر چند، بهتر است اتاق پنجره‌ای داشته باشد. اتاق‌های داخلی برای کودکانی که حس می‌کنند حبس شده‌اند و از درهای بسته هراس دارند، می‌تواند آزار دهنده باشد. اتاق باید حس گرم و راحتی را ایجاد کند. طوری که با دیگر اتاق‌های کلینیک‌ها فرق داشته و باید فضای مناسب و کافی برای بازی‌های پر جنب‌وجوش، سازنده و مهیج³ را داشته باشد.

1. media

2. counselling

3. dramatical

بهترین اتاق بازی درمانی آن است که سینکی در منطقه‌ای خیس و مرطوب برای بازی‌های با ریخت و پاش و کثیف کننده داشته باشد. این امکانات به کودکان کمک می‌کند تا بعد از استفاده از وسایلی مانند گل و رنگ، از آب استفاده کنند و خودشان را بشویند. منطقه مرطوب باید با کفپوش وینیل^۱ (نوعی پلاستیک) پوشیده شود و بقیه اتاق بهتر است فرش شده باشد چون نشستن روی زمین آسان است.

این اتاق، آینه یک طرفه و دوربین ویدئویی دارد. آینه به مشاهده‌گر در اتاق نظاره اجازه می‌دهد تا بدون مزاحمت در مراحل مشاوره یا ایجاد حواس‌پرتی، بتواند اتفاقی را که در اتاق بازی می‌افتد، ببیند. وقتی آینه یک طرفه تعبیه شود، سیستم صوتی هم لازم می‌شود تا مشاهده‌گر مسائل گفته شده را بشنود و بتواند همه چیز را ببیند. گاهی سیستم صوتی به سیستم ویدئو متصل می‌شود.

آینه یک طرفه برای موارد زیر مورد استفاده قرار می‌گیرد:

● مشاور می‌تواند کودک را بدون پرت شدن حواسش مشاهده کند. به‌طور مشخص این کار وقتی مفید است که یکی از والدین یا خواهر و برادر در اتاق با کودک باشند. به این طریق مشاور می‌تواند کودکان را در حال بازی مشاهده کند و تعاملات والدین و یا فامیلی را هم زیر نظر بگیرد.

● آینه یک طرفه برای کار با دستیار درمانگر در اتاق مشاهده، با استفاده از آینه، دستیار درمانگر مزاحم مراحل مشاوره نمی‌شود و حواس کودک را پرت نمی‌کند.

● آینه یک طرفه به سرپرست^۲ کمک می‌کند تا جلسه‌ی مشاوره را به‌طور مستقیم مشاهده کند. توصیه می‌کنیم که آینه یک طرفه پرده داشته باشد، تا وقتی که از اتاق نظاره استفاده نمی‌شود، پرده کنار زده شود. در نتیجه کودک می‌تواند مطمئن باشد که کسی نگاهش نمی‌کند و خلوتش تضمین شده است.

دوربین فیلم‌برداری ابزار مفید دیگری است که به مشاوره کودکان کمک می‌کند. دوربین فیلم‌برداری برای موارد زیر سودمند است:

● به کودک کمک می‌کند که رفتارهای جدید را فرا گیرد و تمرین کند. مثلاً هنگامی که به کودک یاد می‌دهیم جرئت داشته باشد، کودک می‌تواند نقش بازی کند و ببیند جرئت‌ورز^۳ است یا نه.

۱. Vinyl، وینیل نوعی پلاستیک است

2. supervisor

3. assertive

● به والدین کمک می‌کند تا راه‌های جدید و مؤثری را در پدرومادری کردن در حق کودک پیدا کنند. والدین ببا نگاه کردن به نوار ویدئویی عکس‌العمل‌های کودکان‌شان، می‌توانند رفتارهای پدرانه و مادرانه‌ی مفید و غیرمفید را از هم باز شناسند.

● به کمک سرپرست، مهارت‌های مشاوره پیشرفت می‌کند. با نگاه کردن به نوارهای ویدئویی جلسه‌های مشاوره‌ی خودمان، اغلب می‌توانیم راه‌های مؤثرتر بودن را دریابیم. این مرحله با شرکت همسالان و سرپرست در مرور نوار، پربارتر^۱ خواهد بود.

قبل از اینکه آینه یک طرفه مورد استفاده قرار گیرد کودکان و والدین‌شان باید در جریان کار قرار گیرند و رضایت‌شان جلب شود. اغلب مشاهده کرده‌ایم که والدین مزایای این روش را در می‌یابند و با خوشحالی رضایت می‌دهند.

روش کارها این است که رضایت‌نامه‌ای نوشته شود و والدین در سه سطح حق انتخاب دارند.

سطح اول رضایت: دوربین فیلم‌برداری فقط برای مقاصد مشاوره استفاده شود و بعد حذف شود.

سطح دوم رضایت: برای اهداف و مقاصد مشاوره و موارد سرپرستی مورد استفاده قرار گیرد و بعد حذف شود.

سطح سوم رضایت: مشاور می‌تواند نوار را به منظور اهداف تحصیلی و ترمیمی به کار گیرد.

همین‌طور برای اهدافی که در سطح اول و دوم دیدیم، والدین می‌توانند در هر مرحله تقاضا کنند که رضایت‌نامه باطل شود.

مبلمان، تجهیزات، اسباب‌بازی‌ها و وسایل

اتاق بازی‌درمانی باید اسباب‌بازی‌ها و وسایل بازی مختلفی داشته باشد چون اسباب‌بازی‌ها و وسایل مختلف، اشکال متفاوتی از بازی را فرا می‌خوانند. وسایلی مانند بلوک‌های چوبی، ساختمان و جعبه‌های مقوایی باعث انگیزش بازی‌های سازنده می‌شوند. در مقایسه، لباس‌های آراسته و آثار خانه‌داری باعث تشویق بازی تخیلی^۲ می‌شود.

در زیر فهرست مبلمان و چیزهای دیگری آمده که مربوط به اتاق بازی‌درمانی است.

1. helpful
2. Imaginative Play

برای
کمک
شان را
و بقیه
نظاره
باقی را
م لازم
یستم
شخص
سند. به
ن و یا
ستیار
ستقیم
ز اتاق
سد که
کند.
نگامی
ر بیند

2. sup
3. ass

مبلمان و بخش‌های مربوط

اجاق (اسباب‌بازی)

کابینت آشپزخانه (اسباب‌بازی)

دست‌شویی (اسباب‌بازی)

(اشیای ذکر شده باید آن‌قدر بزرگ باشند که وقتی کودک درگیر ایفای نقش خود در «مامان بازی» است بتواند از آن‌ها استفاده کند.)

میز و صندلی برای کودکان

صندلی، مبل راحتی

اسباب‌بازی‌ها

خانه عروسک و خانه فامیلی عروسک‌ها

تخت عروسک

کالسکه کودک عروسک

پشتی و ملافه برای کالسکه و غیره

کهنه‌ی عروسک

کودک عروسک

خرس عروسکی پارچه‌ای

لباس‌های عروسک

ظروف و سرویس قاشق و چنگال پلاستیکی

بطری غذا (غذایی که به شکل محلول درون بطری با سر پلاستیکی است)

پستانک عروسک

تلفن

آینه

وسایل نقلیه اسباب‌بازی

زنبیل خرید

پاکت‌های خالی غذا

پول قلابی (اسباب‌بازی)

تجهیزات و مواد لازم

سینی شن

نمادها یا علامت‌هایی

گل

دوی اسباب‌بازی (در

کاغذ

مداد شمعی

ماژیک

جعبه رنگ انگشتی

عروسک خیمه‌شب‌با

جعبه‌های مقوایی

فرقره (حلقه)

سیم پیپ پاک‌کن

چسب

قیچی

نوار چسب

کاغذ رنگی و مقوا

کاموا

میل بافتنی

زرق و برق

بلوک‌های چوبی

مدل کوچک حیو

حیوانات مزرعه

حیوانات باغ و حش

دایناسورهای جو

شکل‌های کوچک

وسایل پوششی

انواع مختلف

و کیف دستی،

نمادها^۱ یا علامت‌هایی در سینی شن

گل

دوی اسباب‌بازی (در موسیقی نخستین و هشتمین نت در یک اکتاو به شکل ♪)

کاغذ

مداد شمعی

ماژیک

جعبه رنگ انگشتی

عروسک خیمه‌شب‌بازی

جعبه‌های مقوایی

قرقره (حلقه)

سیم پیپ پاک‌کن

چسب

قیچی

نوار چسب

کاغذ رنگی و مقوا

کاموا

میل بافتنی

زرق و برق

بلوک‌های چوبی

مدل کوچک حیوانات و اشکال

حیوانات مزرعه

حیوانات باغ‌وحش

دایناسورهای جورواجور در اندازه‌های مختلف

شکل‌های کوچک شامل سوپرمن‌ها^۲ و دیگر شخصیت‌های رایج

وسایل پوششی

انواع مختلف لباس‌ها و پارچه‌ها برای پوشش: شامل جواهرآلات، کلاه گیس، شمشیر

و کیف دستی، مجموعه کیف دکتر و پرستار

1. symbol

2. superheroes